

หน่วย
การเรียนรู้ที่

พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

สาระการเรียนรู้

๑. การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี
๒. พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
๓. พัฒนาการทางการเมืองการปกครองของอาณาจักรธนบุรี
๔. ความสัมพันธ์กับต่างประเทศสมัยธนบุรี
๕. เศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี
๖. ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี
๗. การสิ้นสุดสมัยธนบุรี

แผนการจัด
การเรียนรู้ที่

๓๒

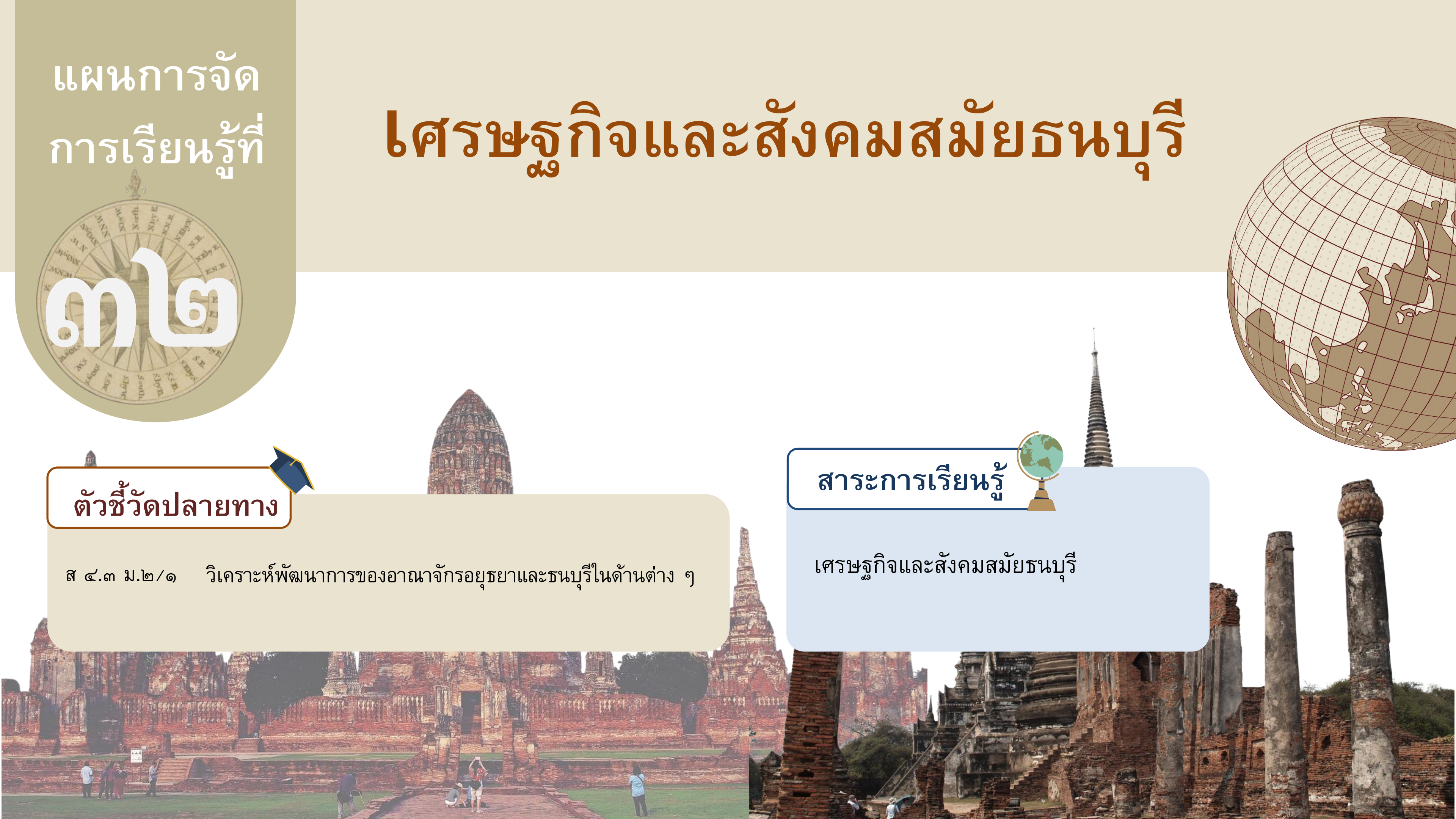
เศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส ๔.๓ ม.๒/๑ วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้

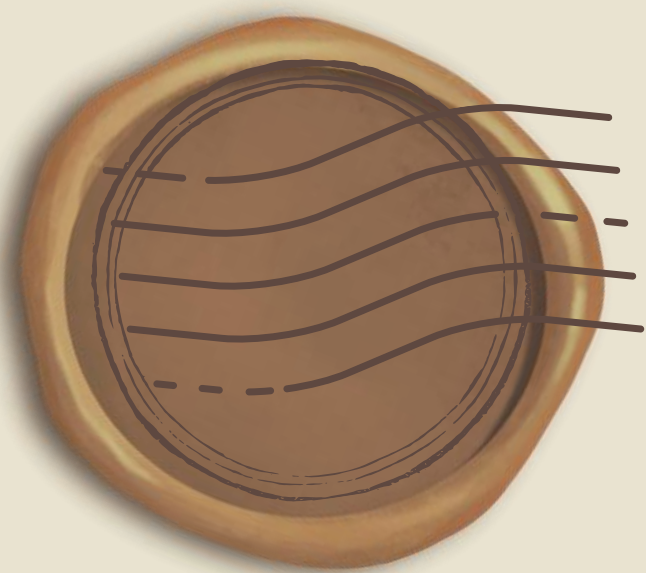
เศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี

เศรษฐกิจของอยุธยา
และช่วงต้นของกรุงธนบุรี
เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

ช่วงต้นกรุงธนบุรี เศรษฐกิจอยู่ในช่วงฟื้นตัวจากสงคราม
ดังนั้นสภาพเศรษฐกิจจึงไม่รุ่งเรืองเหมือนในสมัยอยุธยา

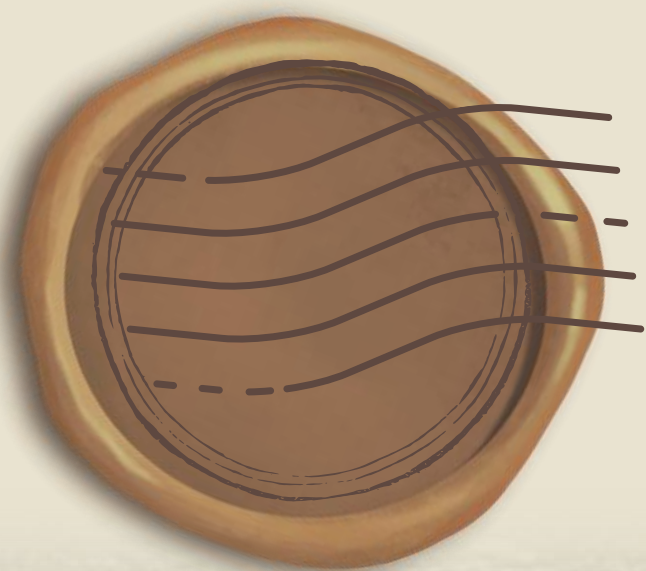

เศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี

๕.๑

เศรษฐกิจสมัยธนบุรี

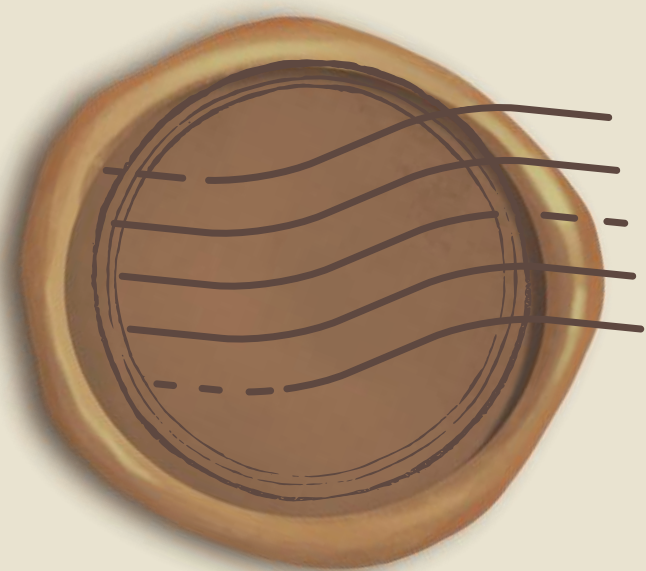
เศรษฐกิจสมัยธนบุรีพึ่งพาเกษตรกรรม แม้ช่วงแรกจะตกต่ำเพราะสงครามและภัยธรรมชาติ แต่พระเจ้ากรุงธนบุรีสามารถฟื้นฟูให้ประชาชนกลับมาประกอบอาชีพได้ปกติ ทรงส่งเสริมการค้าต่างประเทศโดยเฉพาะกับจีน และหารายได้จากสัมปทานขุดสมบัติกรุงเก่า ปรับระบบภาษีและบรรณาการจนเศรษฐกิจดีขึ้น

เศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี

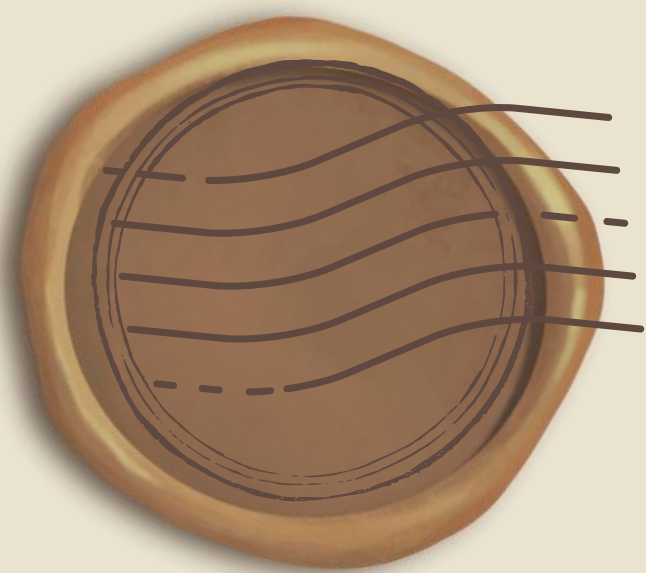
ในสมัยธนบุรี ชาวจีนอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานเพิ่มขึ้นและมีบทบาททางเศรษฐกิจ ทั้งค้าขาย เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม เช่น ไร่พริกไทย เหมืองแร่ดีบุก หลายคนเป็นเจ้าภาษีนายอากรและรับราชการสำคัญ เช่น มั่วเส็ง ได้เป็นหลวงอภัยพานิช ดูแลการค้าสำเภาหลวง และเหยียง แซ่เฮา ได้เป็นหลวงสุวรรณคีรีศรีสมบัติเจ้าเมืองสงขลา

เศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงทำสงครามกับรัฐเพื่อนบ้าน เพื่อความมั่นคงของอาณาจักร และโปรดให้กวาดต้อนผู้คนมา ตั้งถิ่นฐานในเมืองสำคัญ ทำให้ประชากรเพิ่มขึ้น กลายเป็น แรงงานในการสร้างบ้านเมืองและฟื้นฟูเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี

๕.๒

สังคมสมัยธนบุรี

สังคมไทยสมัยธนบุรีมีโครงสร้างคล้ายสมัยอยุธยา แบ่งเป็นชนชั้นปกครองและชนชั้น
ใต้ปกครองชนชั้นปกครองได้แก่ พระมหากษัตริย์ เจ้านาย และขุนนาง
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีอำนาจสูงสุดในการปกครองเจ้านายและขุนนางทำ
หน้าที่บริหารราชการแผ่นดินโดยอยู่ภายใต้ระบบศักดินาเช่นเดียวกับสมัยอยุธยา

เศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี

ชนชั้นได้ปกครองสมัยธนบุรีประกอบด้วยไพร่และ
ทาสรัฐควบคุมไพร่อย่างเข้มงวดโดยการสักเลกเพื่อระบุ
สังกัดผู้หลักเลียงมีโทษหนักถึงชีวิต พระสงฆ์เป็นกลุ่มที่
ได้รับความเคารพจากทุกชนชั้นมีบทบาทเชื่อมโยงชนชั้น
และได้รับสิทธิพิเศษเช่นเดียวกับสมัยอยุธยา

การสักเลก

สรุป

เศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรี

เศรษฐกิจและสังคมสมัยธนบุรีมีลักษณะเช่นเดียวกับสมัยอยุธยาตอนปลาย คือ เศรษฐกิจขึ้นกับการเกษตร มีชาวจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐานประกอบอาชีพในไทย เพิ่มขึ้นและเริ่มมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจ โครงสร้างสังคมไทยยังเป็นสังคมชนชั้นแบ่งเป็นชนชั้นปกครองและชนชั้นใต้ปกครอง มีพระสงฆ์เป็นชนชั้นที่ได้รับการยกย่องจากทุกชนชั้น

